

Är vi Mora-bor?

Kanke en något underlig frågeställning, när almanackan visar april 1972, ändå är den på sätt och vis motiverad, när man skall försöka redovisa för situationen före och efter det historiska datumet 1/1 1971, då Solleröborna åter förenades med Mora. Det är dock inte en återförening efter "skilsmässan" 1775, som ju gällde egen kyrka, egen präst och egen församling, någonting som vi ju fort-farande enväldigt förfogar och bestämmer över, utan ett för enan-de till något som inte fanns på den tiden, den kommunala förvaltningen. Vi hade, enligt höga vederbörande och sakkunskapen i kungliga huvudstaden, inte längre tillräckliga resurser att klara den genom statliga dekret alltmer tilltagande kommunala pappers-kvarnen.

Kan politikerna genom sina beslut, många gånger mot folkme-

ningen, bestämma vart människan skall höra och bo? Ja, förvisso rent geografiskt och skattemässigt, men — och då är vi tillbaka till rubriken — känner vi oss som morabor, handlar vi som morabor och behandlas vi som alla andra morabor, bara genom den ”enkla operationen” att kalla den tidigare rågången mellan Sollerön och Siljansnäs för Mora kommuns södra gräns?

Vad har operationen inneburit för oss vanliga människor?

Har någonting blivit annorlunda?

Har den gett oss en bättre bygd att leva i?

Har vi fått en förbättrad kommunal service?

På frågan om något blivit annorlunda kan man påtagligt konstatera, att vårt tidigare kommunalhus står obemannat, vi kan också fastställa, att vi fått en högre skatt, (det hade vi fått ändå, invänder någon) det kostar att rationalisera och skapa större och effektivare enheter. Storkommunens administrativa ångvält rullar långsamt, trots en god och talrik besättning, och man kan många gånger konstatera, att den stora och delvis datastyrda maskinen manglar sina ärenden irriterande långsamt i jämförelse med Bond-Eriks och Kalle Karlssons lilla handdrivna. Det är inte så lätt att idag i centralorten hitta den man vill ösa ut sitt missnöje på, tidigare hade man ju byråkratins representanter inom räckhåll. Frånsett ovannämnda, som vi väl redan anpassat oss till och som vi genom egna åtgärder och vaneändringar bidragit till, så kan man väl konstatera att inte särskilt mycket blivit annorlunda. Visst kan man kanske tycka så eller så över vissa företeelser i samhället — det gjorde vi ju tidigare också — så i stort sett har nog inte den grå vardagen förändrats för oss.

Har den gett oss en bättre bygd att leva i?

Ingenting har förändrats på något märkbart sätt i detta fall. Kanske är det inte heller mycket, som kan göra bygden bättre — människornas, även solleröbornas, krav och förväntningar är så olika i detta fall. Sedan bör man givetvis i rättvisans namn medge, att någon möjlighet att åstadkomma förändringar på denna korta tid inte står i någon kommunal makts möjlighet att klara. De åtgärder, som kommunalt kan vidtagas för att förbättra vår bygd, ligger mer på den långsiktiga planeringen. Om vi där kan medver-

ka eller påverka utvecklingen i den riktning, som är av godo för vår del av Mora storkommun, återstår att se. Perspektivet för en bedömning av någon tänkbar trend är också för trångt, för att man skall våga sig på en gissning.

Har vi då fått en förbättrad kommunal service?

För att få en någorlunda objektiv bedömning av denna sak skulle man här ha fått synpunkter från den, som är beroende av den kommunala hjälpen på ett mera påtagligt sätt än vad ”medel-Svensson” är. Man kan dock förmoda, att Sollerön genom sin närhet till centralorten inte i första hand bör bli eller har blivit den del av kommunen, som missgynnats i dessa frågor.

Kan man då inte peka på något område, där servicen förbättrats för den vanliga människan?

Med stor risk för att en jämförelse i dessa frågor för tiden före och efter kommunsammanslagningen kommer att uppfattas negativt av de berörda parterna, kan man ändå våga sig på en bedömning, som dock i detta fall blir helt subjektiv. Rent allmänt kan man konstatera, att Mora givetvis har ett större och bredare serviceutbud, men i många fall kan avståndet medföra, att tillgången på service i den centrala delen inte blir till något värde, då den inte kan utnyttjas utan betydande tidsåtgång. Bortser man från tidsfaktorn och ser enbart till de ökade resurserna, som onekligen finns, är det svårt att anse utbudet som en *service*, ens för den sökande.

De hårt paragrafstyrda besluten och det omständliga remissförfarandet för t. ex. ett byggnadsärende, uppfattas nog inte heller som den hjälp de kommunala inrättningarna borde vara för den enskilde. Med det avses inte den enskilde tjänstemannens attityd, men som tolkare av de givna bestämmelserna är det oftast denne, som kommer i vägen för missnöjet. I de ytterst omständliga procedurer, som måste genomgås före t. ex. ett fritidshusbygge skulle man önska ett förenklande och ett mera ”från fall till fall-bedömmande”, för att inte de i och för sig välbehövligena reglerna för skyddande av miljö och natur skall ge ett resultat, som är motsatsen till målsättningen. Jämför man den nuvarande situationen med tiden före, skulle man nog vilja påstå, att Sollerö byggnadsnämnds mera frimodiga bedömmande i en del frågor vore att föredra.

Beträffande de sociala nämnderna så borde man, som tidigare nämnts, göra ett bedömande med stöd av de hjälpbehövandes egna erfarenheter, men även här är avståndsfaktorerna svåra att räkna bort, och den "flygande städservice" som en del drabbats av, är nog inte den form, som det stora flertalet hjälpbehövande uppskattar.

Den del av den kommunala förvaltningen, som berör vår fritidssysselsättning, har inte så stor betydelse för Solleröns del genom de starka frivilliga insatser, som gjorts och fortfarande görs av både föreningar och enskilda. Det som har tillkommit här i jämförelse mot tidigare, är specialnämnder för fritid, kultur och musik. Föreningarna har i vissa fall fått tillgång till speciella anslag för olika aktiviteter, men om det totalt gett ett större föreningsstöd är det för tidigt att yttra sig om. Inom denna sektor är det viktigt, att den planering som pågår för framtiden tar hänsyn till de stora förutsättningar, som finns inom Sollerö-området.

De framtida investeringarna har den största betydelse för de olika kommundelarnas utveckling, men man blir en smula betänksam, när jämförelser "måste redovisas från Kommunstyrelsen över de tidigare kommunernas andel i de totala investeringarna hittills. För enhetens skull borde gränserna suddas ut, även från styrande håll, och den framtida planeringen ske förutsättningslöst och med hänsyn till de olika kommundelarnas lämplighet för olika funktioner.

Kan inte "bytänkandet" elimineras ur kansliet, kanske inspirationen ligger nära till hands för fortsättning i visform. Den från vikingarna nedärvda starka självkänslan flyter ännu i "Soldbyggarnas" ådror.

Rune Svensson.

Den av kommunalpolitik intresserade torde läsa artikeln å sid. 45, som bl. a. ger en bild av hur kommunstyret fungerade för 50 år sedan.

Red.